

Partimotion

Motion till riksdagen 2016/17:820

av Annie Lööf m.fl. (C)

Utveckla hela landet

Sammanfattning

I Sverige ska alla kunna leva och förverkliga sina drömmar oavsett var i landet man bor. Grunden till utveckling i hela landet är goda villkor för de små och medelstora företagen som skapar jobb. En välfungerande infrastruktur och fler bostäder behövs i såväl mindre som större städer, orter och byar. Utan möjlighet till arbetspendling och godstransporter stannar jobbmotorn i Sverige.

Oavsett var man bor ska man ha likvärdiga möjligheter att bosätta sig, arbeta och driva företag. Likvärdiga möjligheter innebär en bra skola, tillgång till mobiltelefoni och bredband, drivmedel, livsmedel, offentlig service, kommunikationer, kultur och natur. Likvärdiga möjligheter i hela landet innebär inte per automatik likformighet. Samma utmaning kan lösas på olika sätt i olika delar av landet. En närodlad politik, där beslut fattas så nära människor som möjligt, möjliggör en sådan utveckling.

Centerpartiet vill skapa världens modernaste landsbygd och världens grönaste städer. I en modern ekonomi måste man kunna röra sig mellan olika miljöer och situationer. I Centerpartiets Sverige behöver hela landet bidra och det utgör ingen konflikt mellan stad och landsbygd.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Förslag till riksdagsbeslut	2
Motivering	4
Samfinansiering för mer infrastrukturinvesteringar	5
Regelförenklingspaket för kommuner	5
Digitalisering	6
Bygg mer för bostäder och företag	7
Gårdsförsäljning och besöksnäring	7
Stärk det lokala inflytandet och reformera strandskyddet	7
Stärk människors och det lokala samhällets inflytande över sin vardag	8
Äganderätt	8
Klimatneutralt samhälle	8
Världens grönaste städer	9
Stärkt konkurrenskraft för de gröna näringarna	9
En livsmedelsstrategi för ökad konkurrenskraft	10
Beredskap för livsmedelsförsörjning	11
Tillgång till kommersiell och offentlig service	11
Offentlig närvaro i hela landet	11
Skapa lokala servicekontor	12
Regionala skattebaser	12

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hela landet ska leva och utvecklas och att alla ska ha likvärdiga möjligheter att växa upp, gå i skolan, arbeta, bo, driva företag och konsumera kultur i hela vårt land och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka offentlig-privat samverkan (OPS) som finansieringsmodell för investeringar i infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna att möjliggöra beslut på kommunal nivå om trängselavgifter där användningen av intäkterna beslutas lokalt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för hur it kan hanteras som det femte transportslaget jämte andra transportslag vid planering av infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att användningen av 700-bandet förenas med ett täckningskrav och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att skapa och vidareutveckla strategier för e-hälsa och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att skapa och vidareutveckla strategier för e-utbildning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en avbrottsersättning för kommunikationsoperatörer inom bredband och mobiltelefoni och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa enklare regler för byggande utanför detaljplanelagt område och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka dagens undantag från krav på bygglov vid uppförande av byggnader kopplade till lantbruksverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta gårdsförsäljning av alkohol och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla regler för verksamhet som bidrar till ett mer dynamiskt gatuliv i städer och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att strandskyddet bör förändras så att kommuners möjlighet att utveckla sin attraktivitet stärks och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillämpningen av riksintressen bör förändras så att kommuners möjlighet att utveckla sin attraktivitet stärks och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra perspektivet i strandskyddslagstiftningen för att öka det kommunala inflytandet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort länsstyrelsens överprövningsmöjlighet vad gäller kommunala bygglov inom fastställda LIS-områden och tillkännager detta för regeringen.

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka möjligheten att skapa LIS-områden till fler geografiska områden och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en nationell strategi för omställningen till en biobaserad samhällsekonomi och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka konkurrenskraften inom de gröna näringarna och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för nya former av kommunala samarbeten för att förbättra invånarnas service och stärka det demokratiska inflytandet för medborgarna och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda beredskapen för svensk livsmedelsförsörjning vid naturkatastrofer eller stängda gränser och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att människors frihet, förfoganderätt och äganderätt ska stärkas, bl.a. genom att tvingande avsättning av skogsmark inte ska vara tillåten i de fall ersättning inte kan utbetalas vid intrångstillfället och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att äganderätt och egendomsskydd ska beaktas i myndighetsbeslut och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nationellt förbud mot uranbrytning och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur människors tillgång till offentlig service kan öka i hela landet, bl.a. genom skapande av lokala servicekontor, och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att kommersiell och offentlig service finns tillgänglig i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur intäkterna från fastighetsskatten för industriella och elproducerande fastigheter kan regionaliseras och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en strategi för hur Sverige ska ta del av den internationella tillväxten inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En välfungerande infrastruktur i hela landet är en förutsättning för jobbskapande, för att kunna bosätta sig där man vill och för att enkelt kunna resa mellan bostad och arbete. Infrastrukturen är även viktig för näringslivets godstransporter och för att människor ska kunna ta del av kultur och sociala sammanhang. Sverige måste därför bygga fler starka arbetsmarknadsregioner där städer, samhällen och byar knyts samman genom ökad rörlighet. IT och bredband möjliggör vid sidan av traditionell transportinfrastruktur möten och utbyten som leder till samhällsutveckling.

Centerpartiet vill att kollektivtrafiken byggs ut i hela landet. Förbättrad kollektivtrafik minskar avståndet mellan ytterstadsområden och villaområden, mellan centrum och arbetsplatser, mellan tätort och landsbygd. Kollektivtrafikens största utmaning är att få ännu fler att resa kollektivt och vara ett mer attraktivt alternativ än bilen. Punktlighet, framkomlighet och tillgänglighet är avgörande för kollektivtrafikens attraktivitet. Vi vill också förbättra förutsättningarna för såväl privatpersoner som gods att färdas på järnvägen, inte minst i norra Sverige. Många platser är, och kommer fortsatt vara, beroende av bra vägar. Ingen transportinfrastruktur kan uppnå samma finmaskighet som vägnätet. Därför är också investeringar i vägnätet nödvändiga. Det är den enskilda vägen som gör att en miljon människor kan påbörja och avsluta sin dagliga resa och därför måste förutsättningar ges för att upprätthålla och utveckla dessa vägars kvalitet.

Samfinansiering för mer infrastrukturinvesteringar

Staten, kommunerna och regionerna måste samfinansiera och samplanera bostadsbyggande, kollektivtrafik och andra gröna transportlösningar. Infrastrukturinvesteringar behöver också ett ökat inslag av offentlig-privat samverkan (OPS). När OPS används är det viktigt att ställa rätt krav på entreprenören så att sådana projekt verkligen minskar kostnaderna, stärker effektiviteten och ökar tillgången på kapital. Det krävs också enklare och tydligare lagar och regler för att skapa möjligheter att samfinansiera utbyggd kollektivtrafik med privata aktörer. Centerpartiet anser att möjligheten till OPS-lösning borde utnyttjas mer. Det finns ett flertal infrastrukturprojekt där samhället skulle tjäna på en tidigareläggning. Vi anser att Trafikverket skall få i uppdrag att peka ut och driva 10–15 av de objekt som finns angivna i nationell plan i form av OPS, i syfte att skaffa kunskap och erfarenhet samt öka effektiviteten. Genom integrerad planering och samfinansiering kan stora resurser och ytor frigöras för investeringar i kollektivtrafik, laddstolpar, grönytor, säkra cykelparkeringar och cykelbanor.

Regelförenklingspaket för kommuner

Land-, sjö- och lufttransporter är en förutsättning för det moderna välfärdssamhället. För Centerpartiet är det viktigt att människor ska kunna bo, arbeta och driva företag i alla delar av vårt land. Goda kommunikationer underlättar människors vardag och skapar förutsättningar för hållbar tillväxt i hela Sverige. Transporter kan dock ha negativ påverkan på miljön, till exempel försämrar luftkvaliteten i många tätorter och städer genom utsläpp av föroreningar från avgasröret och partiklar från dubbdäck. Idag finns många föråldrade regler som hindrar lokala och regionala initiativ. Centerpartiet vill se ett paket med regelförenklningar på kommunal och regional nivå för att främja miljövänliga, tysta transportalternativ med låga halter av partikelutsläpp där de mest miljövänliga transportalternativen gynnas. Till exempel vill vi att det ska vara möjligt att ställa krav på varutransporter i tätort. Fordon som släpper ut mindre partiklar och andra förorenande ämnen och som kör tystare bör få bättre förutsättningar att köra under längre tid på dygnet. På de gator som är mest förorenade ska det vara möjligt att lokalt bestämma att enbart fordon som uppfyller krav om viss klimatprestanda, bullernivå och partikelutsläpp får köra, eller införa avgifter för dubbdäck. På samma sätt kan man, på

de ställen där man vill, besluta att fordon som uppfyller dessa krav ska få möjlighet att köra i bussfil. Trängselavgifter ska också vara möjligt att införa kommunalt för att minska trafikbelastningen och utsläpp av luftföroreningar. Intäkterna som man får bör då gå tillbaka till investeringar på orten.

Enligt kommunallagen får en kommun inte favorisera miljöbilsägare med gratis miljöbilspareringar. Centerpartiet vill förändra lagstiftningen så det blir möjligt för kommuner att tillhandahålla gratis parkering för miljöbilar, eller särskilda parkeringsplatser för bilpooler eller elbilar. Vid byggnation av nya bostäder finns i dag en norm för hur många parkeringsplatser för bilar som ska tillhandahållas. I tätorter och städer kan detta bli extremt kostsamt, upp emot en halv miljon kronor per p-plats, på grund av högt markvärde. Samtidigt förändras behovet av parkeringsplatser i takt med att cykelinfrastruktur, bilpooler och kollektivtrafikförsörjning byggs ut. Centerpartiet vill att kommuner i högre utsträckning väljer att satsa på utbyggnad av gröna mobilitetslösningar, till exempel cykelinfrastruktur eller medfinansiering av kollektivtrafik, i stället för att fördyra byggnadsprocesser genom att tillhandahålla många bilparkeringsplatser.

Digitalisering

Centerpartiet vill att informationsteknologi, it, betraktas som det femte transportslaget jämte väg, järnväg, sjöfart och flyg vid planering och fördelning av anslag till infrastruktur. En fungerande informationsteknologi i form av tillgänglig bredbandsuppkoppling med hög kapacitet i hela vårt land innebär enorma möjligheter för nya mötesplatser, kunskap, frihet och utveckling. Alla ska kunna vara en del av det digitala samhället och Centerpartiet vill därför se en digital allemansrätt som garanterar stabil och snabb uppkoppling och bredband i hela landet. 2014 såg Centerpartiet till att 3,25 miljarder kronor satsades på bredband till landsbygden under en sjuårsperiod. Tillgång till bra och snabbt bredband behövs, inte minst på landsbygden där det är helt avgörande för både företag och privatpersoner. Därför satsar Centerpartiet ytterligare en miljard kronor för utbyggnad av bredband, framförallt på landsbygden.

Precis som för elleverantörer är det viktigt att marknadsaktörer inom bredband och telefoni tar sitt fulla ansvar vid avbrott och störningar. För att få bukt med avbrottsproblem avseende telefoni och bredbandstjänster är det viktigt att arbeta med problemet från flera håll. Det är dels viktigt att kapaciteten stärks för att förhindra störningar. Det är dels viktigt att operatörerna tar ett större ansvar. För att säkerställa en hög leverans kvalitet anser Centerpartiet att marknadsaktörer inom mobilt bredband och telefoni får ett större ansvar genom att man i lagstiftning inför en avbrottsersättning för kommunikationsoperatörer inom bredband och mobiltelefoni. Att frigöra bandbredd i etern som tidigare använts till marksänd digital-tv till förmån för mobila telefonitjänster är en viktig åtgärd för att förbättra täckningen. Beslutet om att frigöra 700-bandet kommer med rätt ställda täckningskrav att leda till en förbättrad täckning och färre vita fläckar på täckningskartan.

Hälsa och sjukvård, liksom utbildning, kan i större utsträckning kompletteras med digitala funktioner. Detta gäller såväl högskoleutbildningar som grundskoleutbildningar. Inom vården finns det flera framgångsrika exempel på digitala vårdtjänster, ett exempel är e-hemtjänst. Nya tekniska lösningar inom välfärden kan skapa en tryggare och säkrare vård och omsorg för patienten samt en mer hållbar arbetsmiljö för personal. Ett fördjupat och utvecklat delat ansvar mellan stat, landsting, kommun och näringsliv bör

initieras. Nationella strategier och åtgärdsplaner för utveckling av såväl digital utbildning som e-hälsa i landet bör skapas och vidareutvecklas. Det kommer hela landet till del, inte minst de med långa avstånd till dessa grundläggande samhällsfunktioner.

Bygg mer för bostäder och företag

Att öka bostadsbyggandet är en utmaning för såväl stora städer som mindre orter. I många delar av landet återstår problematiken med byggklar mark som inte bebyggs. För att minska kostnaderna och snabba på byggprocessen för byggnationer behövs fortsatta nationella regelförenklingar, och överklagandeprocesserna behöver ske inom en rimlig tid. Det behöver tydligare definieras vem som har rätt att överklaga detaljplaner.

I stora delar av landet finns det områden som inte är detaljplanelagda. Här finns förutsättningar att införa andra regler än de som gäller i tätorter som gör det enklare och snabbare att bygga. Det är en frihetsreform som underlättar byggandet på landsbygden. Ett regelförenklingspaket för dessa så kallade utomplansbestämmelser bör genomföras. Generella insatser för att korta ner länsstyrelsens handläggningstider behövs.

Gårdsförsäljning och besöksnäring

Besöksnäringen är viktig och skapar jobb både i städer och på landsbygden. Åtgärder som kan gynna tillväxt för besöksnäringen, såsom kostnadsminskningar samt lägre kostnader för att starta företag och anställa, är därför av hög prioritet för Centerpartiet. Vi vill att gårdsförsäljning av lokalproducerad alkohol tillåts i Sverige, vilket skulle ge en växande bransch möjligheter att utvecklas ännu mer. Genom att tillåta gårdsförsäljning av egenproducerat öl och vin skapas också bättre förutsättningar för landsbygdsturismen. Vidare anser Centerpartiet att företagslokaler på landsbygden ska undantas från kravet på bygglov vid uppförande av till exempel gårdsbutiker och lokaler för bed and breakfast. Redan idag är kravet på bygglov slopat vid uppförande av byggnader kopplade till landsbygdsföretagande och lantbruksverksamhet, men då många landsbygdsföretag diversifierar sin verksamhet till flera grenar så bör detta undantag utökas även till andra näringsverksamheter knutna till landsbygden.

Stärk det lokala inflytandet och reformera strandskyddet

Det är viktigt att kommuner och regioner har möjlighet att skapa attraktivitet utifrån sina specifika förutsättningar och att lagstiftning och byråkrati inte sätter hinder för detta. Många kommuner vittnar idag om att möjligheterna begränsas på grund av ett stelbent strandskydd. Att värna viktiga strandmiljöer, allemansrätten och människors tillgång till naturen är för oss i Centerpartiet en självklarhet, men det måste också finnas en avvägning mellan bevarande och utveckling. Därför vill Centerpartiet se ett decentraliserat och närodlat strandskydd som ger kommunen större inflytande och flexibilitet att bestämma över vilka strandområden som ska bevaras och vilka som kan bebyggas. Bland annat bör perspektivet i strandskyddslagstiftningen ändras i syfte att öka det kommunala inflytandet.

Behov av bostäder, utveckling, jobb och verksamheter måste ges en större roll i bedömningar av begränsningar i strandskyddet. Det ska vara möjligt att bygga och bedriva verksamhet även strandnära, och möjliggöra för fler geografiska områden att

pekas ut som så kallade LIS-områden, landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Centerpartiet vill ta bort länsstyrelsens överprövningsmöjlighet vad gäller kommunala bygglov inom redan fastställda LIS-områden.

Riksintressen är viktiga för att skydda vissa gemensamma värden men är på många håll i landet också en försvårande faktor när det gäller utveckling. Mer än halva Sveriges yta täcks idag av ett eller flera riksintressen. Utpekanden av riksintressen bör ske i bättre dialog med berörda kommuner och regioner.

Stärk människors och det lokala samhällets inflytande över sin vardag

En bärande värdering i Centerpartiets arbete är tron på människans vilja och förmåga att ta ansvar för sig själv och för andra. Principen ska vara att beslut i första hand ska fattas av människor själva, eller så nära den enskilda människan som möjligt. Centerpartiet ser positivt på en regionalisering som också innebär en decentralisering. Starkare regioner är en förutsättning för decentralisering, att flytta makten närmare människor.

Centerpartiet kommer inte stå bakom ett förslag som tvingar in någon del av landet i en region där de inte vill vara, men vi kommer inte heller hindra dem som vill gå vidare med regionbildning. För Centerpartiet är det viktigt att underifrånperspektivet ska styra för att makt och inflytande ska kunna flyttas närmare människor.

Centerpartiet tycker också att det är viktigt att människor, föreningar och företag har möjligheter att utveckla de platser de lever och verkar på. Förstärkt lokalt inflytande och mindre byråkratiskt krångel gör att initiativ att göra platser bättre, grönare och mer levande kan realiseras. Vi menar att om kommunsammanslagningar ska göras bör det ske underifrån på lokalt initiativ, vilket skapar förutsättningar för samarbete mellan närliggande kommuner. Det skapar en stärkt makt lokalt och regionalt som driver utveckling i hela landet.

Äganderätt

Ägande, ansvar och befogenheter går hand i hand. Det man äger förvaltar och vårdar man också. För Centerpartiet är äganderätten en grundmurad rättighet och en vägledande princip. Vi anser att den svenska skogen även fortsatt bör vårdas och brukas enligt principen ”frihet under ansvar”.

Myndigheter har idag rätt att lägga restriktioner på privat ägd mark utan ersättning till markägaren vid bildande av olika andra områdesskydd. Detta får ekonomiska konsekvenser för markägaren som inte längre kan bruka sin mark. Centerpartiet vill därför att det görs en omfattande översyn av myndigheters hänsyn till äganderätten vid bildande av områdesskydd. Vi vill även se en utredning av olika ersättningsformer vid områdesskydd och annat intrång som begränsar äganderätten.

Klimatneutralt samhälle

Intrång i landskapet som kräver mark bör ske med marksnål teknik där det är möjligt och kostnadseffektivt, för att minimera markintrång. Detta gäller till exempel vid byggande av samhällsinfrastruktur och luftburna ledningar. Centerpartiet vill påskynda omställningen till det klimatneutrala samhället och anser att det är viktigt att Sverige

tydligt profilerar sig som ett föregångsland när det gäller utveckling och användning av förnybar energi. Ett viktigt steg på vägen är att tydligt ta avstånd från utvinning av fossil energi i vårt land. Elförsörjningen i Sverige har i alltför hög grad varit beroende av vattenkraft och kärnkraft. För att skapa en långsiktigt robust elförsörjning, behöver ett tredje ben utvecklas, med en kraftfull utbyggnad av förnybar energi, som också steg för steg minskar vårt beroende av kärnkraft. Centerpartiet vill att uranet ska stanna i marken och vill därför införa ett nationellt förbud mot uranbrytning.

Världens grönaste städer

Staden måste få vara en plats där människors initiativ inte begränsas av byråkrati och krångel, där nationella regelverk tar hänsyn till stadens särskilda förutsättningar för att kunna växa och där möten och företagsamhet kan skapa utveckling och attraktivitet. Vi vill att Sveriges städer ska vara föregångsexempel på klimateffektiva städer utan klimatpåverkan med ren luft, rent vatten och god tillgång till grönområden. Att bygga högt och tätt med bra kollektivtrafik och cykelbanor gör att den gröna stadens klimat- och miljöpåverkan minskar och att människor kan resa snabbare och enklare.

Svenska städer tillhör de mest konkurrenskraftiga, innovativa och miljövänliga i världen. Centerpartiet vill befästa och förstärka de svenska städernas roll som såväl ekonomiska som miljömässiga föredömen. För att göra detta måste investeringar i såväl infrastruktur som byggande öka. Då krävs omfattande regelförenklingar vad gäller byggregler och en friare hyressättning. Vi vill förenkla regler som gör det enklare att ordna kulturevenemang, försäljning av mat och dryck och annan verksamhet som bidrar till ett mer dynamiskt gatuliv i staden.

Förtätning av städer sparar transporter, minskar bilberoende och skyddar värdefulla grönområden och jordbruksmark. Det är viktigt att bibehålla städernas karaktär samtidigt som vi bygger på höjden i områden där det är möjligt. Förtätning är lika angeläget i glesa förorter som i storstadsområden. Genom att bygga på höjden och förtäta områden ges utrymme för fler bostäder samtidigt som stadens puls förenas med gröna och rofyllda miljöer. Vi vill minska barriäreffekter från vägar och järnvägar, därför bör sådana barriärer överäckas där det är möjligt. På så sätt kan även mark för bostadsbyggnad göras tillgänglig och framkomligheten öka.

Stärkt konkurrenskraft för de gröna näringarna

Den gröna kolatomen, som finns i våra naturresurser på åkern och i skogen, utgör en oundgänglig byggsten i framtidens hållbara samhälle. Det är viktigt att de rikedomar som finns i naturen också bidrar till att utveckla de samhällen och verksamheter som är lokaliserade där naturresurserna finns. Detta för att vi ska kunna skapa ett hållbart samhälle i alla dess delar. Med den gröna kolatomen som bas kan vi producera livsmedel, drivmedel, kemikalier, tyg och byggmaterial från förnybara resurser. Det skapar nya affärsmöjligheter för de gröna näringarna och landsbygdens företag samtidigt som det minskar belastningen på klimat och miljö. Det skapar jobb och tillväxt bland landsbygdens företag och de industrier och tjänstesektorer i hela landet som ska förädla och förmedla dessa råvaror och produkter, och för export av miljöteknik och kunskap. Många delar av de gröna näringarna står dock inför akuta utmaningar. Det gäller inte minst bönderna, som måste ges större möjlighet att vara

konkurrenskraftiga genom sänkta kostnader och enklare regler. Det akuta läget för Sveriges bönder kräver olika typer av åtgärder. Därför föreslår Centerpartiet både kort- och långsiktiga åtgärder för att stärka jordbrukets konkurrenskraft.

Tillsammans är jorden och skogen Sveriges gröna guld och dess produkter leder till klimat- och miljönytta i hela världen. Därför måste landsbygden ha rätt verktyg för att bedriva ett modernt jord- och skogsbruk. För att ta ett samlat grepp kring de affärsmöjligheter som en övergång till ett biobaserat samhälle ger menar Centerpartiet att en nationell strategi för en biobaserad samhällsekonomi ska tas fram. Vi vill skapa förutsättningar för grön kemi med kemiska produkter och processer som minskar eller helt eliminerar användandet eller bildandet av farliga ämnen, och fasa ut giftiga kemikalier. Vi vill öka och industrialisera träbyggandet och stimulera vidareförädling av träproduktion i Sverige. Vi vill fortsätta omställningen av transportsektorn genom att öka produktionen av förnybara och hållbara drivmedel från jord- och skogsråvara. Primärproduktionen, som uppfödning av djur och odling av spannmål och andra grödor, är viktiga delar av de gröna näringarna som bidrar till ett starkt näringsliv och att hela landet kan leva och utvecklas.

De gröna näringarna utgör grunden för landsbygdens utveckling och deras utveckling och potential till stärkt konkurrenskraft är viktiga för Centerpartiet. Konkurrenskraftiga gröna näringar med betande djur håller våra landskap öppna och bidrar till ökad biologisk mångfald.

Svensk turism har haft en positiv utveckling under de senaste åren, alltfler utländska turister upptäcker Sverige som turistland. Besöksnäringen är en internationellt växande sektor. För att Sverige ska fortsätta utvecklas som turistland behövs en kvalitativ utveckling av nya och befintliga destinationer liksom en förstärkning av marknadsföringsinsatserna.

En livsmedelsstrategi för ökad konkurrenskraft

Som en del i övergången till en biobaserad ekonomi vill vi se en svensk livsmedelsstrategi som skapar bättre förutsättningar för lönsamma och konkurrenskraftiga företag som producerar och levererar hållbara livsmedel. En livsmedelsstrategi bör även syfta till att utveckla möjligheterna att handla lokalproducerat och möjligheten att ställa krav på inköp av livsmedel. Livsmedelsproduktionen bidrar till arbetstillfällena och utgör en möjlighet för ökad export och att stärka bilden av Sverige som kvalitativ livsmedelsnation vilket visionen Matlandet Sverige visade prov på.

Lantbruket ska i första hand producera, inte bevara. Förutsättningarna för att öka livsmedelsproduktionen i Sverige är goda, en livsmedelsstrategi bör därför ha som mål att öka produktionen av svensk mat. Ur många aspekter har vi bättre miljöhänsyn och högre djurvälstånd än andra länder. Vi har lägst antibiotikaanvändning i EU och vi har friska djur. Betande djur främjar den biologiska mångfalden och det kallare klimatet i vår del av Europa bidrar till att vi kan använda mindre bekämpningsmedel än andra länder som i högre omfattning drabbas av skadedjur.

Kopplingen mellan stad och land är viktig när det gäller hållbar matproduktion. Hållbar matproduktion är både en förutsättning för sund och säker mat och för utvecklingen av företag på landsbygden. Den privata och offentliga konsumentens val av livsmedel påverkar antibiotikaanvändning, miljö- och klimathänsyn och djurskydd i producentled. Att använda sin konsumentmakt och göra frivilliga medvetna val av

närodlande råvaror med hög kvalitet där varken djur- eller miljöskydd tummats på är mycket viktigt. Även det offentliga måste ta sitt ansvar och all offentlig upphandling av mat ske minst i enlighet med svenska regelverk. Centerpartiet vill att det ska vara enkelt att ställa krav vid upphandlingar och vill ge bättre stöd till offentliga verksamheter och livsmedelsföretagare för att möjliggöra detta, exempelvis via företagslotsar.

Beredskap för livsmedelsförsörjning

I takt med ett varmare klimat och mer spånt politiskt läge är det viktigt att se över vår livsmedelsförsörjning vid olika katastroflägen. Sverige har under åren drabbats av bland annat översvämningar, vattenbrist, kraftig nederbörd och skogsbränder. Dessa naturolyckor drabbar inte bara Sverige utan också andra länder som våra livsmedel importeras ifrån. Samtidigt ökar Sverige och fler munnar måste mättas. Därför behövs en genomgripande översyn av beredskap för livsmedelsförsörjning som bland annat tar hänsyn till andelen värdefull odlingsbar åkermark. Centerpartiet menar att det måste finnas en tydlig beredskap och strategi för den svenska livsmedelsförsörjningen vid naturkatastrofer eller stängda gränser.

Tillgång till kommersiell och offentlig service

Tillgången till kommersiell service är en nödvändig förutsättning för livskraftiga samhällen. Det handlar om att ge den lokala lanthandlaren eller bensinmacken i byn förutsättningar att kunna finnas kvar och ge bra service. Just den lokala servicen är ofta en förutsättning för att en mindre ort på landsbygden ska kunna fungera.

Vi ser oroväckande tecken på att tillgången till kontanthantering minskar på många orter. Det är särskilt illavarslande för småföretagare som inte har möjlighet att hantera sin dagskassa på ett säkert och effektivt sätt. Därför anser Centerpartiet att det är viktigt att se över vilka effekter minskad kontanthantering har på mindre samhällen.

Lanthandlare och andra näringsidkare på landsbygden har en viktig roll att fylla. Ofta är de navet kring vilket jobb skapas och socialt umgänge kretsar. Centerpartiet är därför stolt över att i regeringsställning sett till att förbättra förutsättningarna till kommersiell service. Men mer behöver göras. Därför vill Centerpartiet se över hur stöden till service kan effektiviseras. Vi vill också att lokala förutsättningar beaktas vid en översyn av hur lanthandlare lättare ska kunna bli ombud av statliga tjänster såsom Postnord, Systembolaget och Svenska spel.

Offentlig närvaro i hela landet

På många håll har statens närvaro försvunnit genom centralisering till större tätorter eller till innerstan. Offentlig närvaro är viktig för att människor ska känna trygghet och tillit och därför verkar vi för att samhällets service ökar i hela Sverige. Sverige har under lång tid präglats av en smygcentralisering av myndigheter och offentlig service. Även den kommersiella servicen har i spåret av detta minskat på många orter runt om i landet. Minskad centralisering skulle innebära en ekonomisk besparing för staten, då lokalkostnaderna i storstäderna ofta är mångdubbelt högre än i andra delar av landet. Dessutom frigörs boyta i de centrala delarna av städerna. Centerpartiet vill se effektivare statliga myndigheter och därför vill vi se över de statliga myndigheternas

lokalkostnader och lokalisering. I förordningen (2007:713) om regionalt tillväxtarbete finns angivet de statliga myndigheternas ansvar i det regionala tillväxtarbetet. Förordningen ställer bland annat krav på att möjligheter till decentralisering ska tas till vara och krav på samordning med andra myndigheter, kommuner, landsting och näringsliv. Vi anser att samtliga myndigheter ska utarbeta strategier för hur arbetet med kraven i förordningen om regionalt tillväxtarbete kan stärkas.

Skapa lokala servicekontor

Lokala servicekontor i varje kommun eller i storstädernas stadsdelar skulle kunna utgöra en plattform för medborgarna att få hjälp med både kommunala ärenden och enklare ärenden hos exempelvis Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och polisen. De lokala servicekontoren ska även utgöra en fysisk plats dit människor kan vända sig för att få hjälp med andra nödvändiga myndighetskontakter, till exempel kan digitala möten med tjänstemän på andra orter bokas in. Kontor för lokal offentlig service kan fungera som en okomplicerad väg in till såväl det offentliga som en kontaktyta med föreningsliv och arbetsmarknad. Tillgång till denna typ av servicekontor bör finnas i landets alla kommuner. Lokala servicekontor kan bidra till att minska utanförskap i samhället. Dessa servicekontor har också ett ansvar att samverka med den kommersiella servicen på de platser där marknaden har svårt att vara bärkraftig. Då kan både kommersiell och offentlig service tryggas i hela landet.

Regionala skattebaser

Skattebaser är ett effektivt verktyg för att öka människors inflytande över sin vardag. Därför vill Centerpartiet att skattepolitiken ska användas som redskap för att vara tillväxtskapande i hela landet. Detta kan möjliggöras genom att regionalisera fler delar av den statliga fastighetsskatten i syfte att stärka den regionala beslutsnivån och regionernas möjligheter att föra en tillväxtfrämjande politik utifrån sina egna förutsättningar. Centerpartiet vill utreda hur intäkterna från fastighetsskatten på industrifastigheter och elproducerande fastigheter ska regionaliseras. I ett första steg är det rimligt att utreda hur fastighetsskatten på elproducerande fastigheter kan regionaliseras för att återbörda en del av värdet från den klimatsmarta energiproduktionen till berörda regioner.

Väl fungerande självständiga och starka regioner är avgörande för att stärka den lokala och regionala konkurrenskraften och skapa bättre förutsättningar för företagande, innovationer och investeringar. För Centerpartiet är det självklart att människor i större utsträckning ska få behålla frukterna av sitt eget arbete. Lika självklart är det att regioner som bidrar med värdefull produktion får behålla delar av detta värde. Det måste löna sig för kommuner och regioner att förbättra sitt företagsklimat, göra produktiva investeringar och upplåta mark åt viktig infrastruktur och produktion.

Annie Lööf (C)

Emil Källström (C)

Anders W Jonsson (C)

Daniel Bäckström (C)

Fredrik Christensson (C)

Eskil Erlandsson (C)

Peter Helander (C)

Per-Ingvar Johnsson (C)

Helena Lindahl (C)

Kerstin Lundgren (C)

Annika Qarlsson (C)

Solveig Zander (C)

Per Åsling (C)

Ulrika Carlsson i Skövde (C)

Staffan Danielsson (C)

Johan Hedin (C)

Ola Johansson (C)

Johanna Jönsson (C)

Per Lodenius (C)

Rickard Nordin (C)

Kristina Yngwe (C)

Anders Åkesson (C)